

Brüssel, 30. september 2024
(OR. en)

13693/24

LIMITE

ECOFIN 1049
UEM 324

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	ELi majandus- ja rahandusministrite nõukogu eesistuja nimel tehtav avaldus Rahvusvahelise Raha- ja Finantskomitee (IMFC) iga-aastasel kohtumisel 2024. aasta oktoobris Washingtonis

Delegatsioonidele edastatakse ELi majandus- ja rahandusministrite nõukogu eesistuja nimel tehtav avaldus Rahvusvahelise Raha- ja Finantskomitee (IMFC) iga-aastasel kohtumisel 2024. aasta oktoobris Washingtonis.

ELi majandus- ja rahandusministrite nõukogu eesistuja nimel tehtav avaldus Rahvusvahelise Raha- ja Finantskomitee (IMFC) iga-aastaselt kohtumisel 2024. aasta oktoobris Washingtonis

1. Pidades silmas Venemaa jätkuvat provotseerimata ja põhjendamatut agressioonisõda, on EL kindlalt otsustanud jätkata Ukrainale ja Ukraina rahvale poliitilise, rahalise, majandusliku, humanitaar-, sõjalise ja diplomaatilise toetuse andmist nii kaua kui vaja ja nii intensiivselt kui vaja. Venemaa ei tohi võitu saavutada. EL on sügavalt mures ka katastroofilise humanitaarolukorra pärast Gazas ning piirkonnas kasvavate pingete pärast. Kutsume kõiki osalisi tungivalt üles ilmutama vaoshoitust ja hoidma ära olukorra edasist eskaleerumist ning kutsume üles täielikult rakendama relvarahu ettepanekut, mis tooks kaasa kohese relvarahu Gazas, kõigi pantvangide vabastamise ning humanitaarabi voo märkimisväärse ja püsiva suurenemise.
2. Venemaa jätkuv agressioonisõda Ukraina vastu ning geopoliitiliste pingete laienemine koos käimasoleva tarneahela ümberkujundamise ja üha suureneva geomajandusliku killustatusega mõjutavad negatiivselt maailmamajandust, eeskätt tärkava turumajandusega riikide ja arenguriikide puhul. Jätkuvalt on esmatähtis suurendada ühiseid jõupingutusi mitmepoolsuse ja reeglitel põhineva rahvusvahelise süsteemi tugevdamiseks, et vältida kahjulikke konkurentsitavasid ja võidusubsideerimist, mis võib viia edasise killustumiseni. Aus konkurents aitab edendada innovatsiooni ja tõhusust. Geomajandusliku killustatuse vastu on jätkuvalt parim vahend reformitud ja tugevdatud WTO ning tugev rahvusvaheline koordineerimine. Samuti on rahvusvaheline koostöö oluline selleks, et kiirendada rohe- ja digipööret ning lahendada sellega seotud väljakutseid.

3. EL on seni andnud Ukrainale ja Ukraina rahvale abi kokku ligikaudu 114 miljardit eurot. See hõlmab ka toetust liikmesriikidele, kes võtavad vastu Venemaa agressioonisõja eest põgenevaid inimesi. EL on olnud rahvusvahelistest partneritest endiselt Ukraina suurim rahastaja sõja algusest peale ning jätkab Ukraina rahastamisvajaduste toetamist. Pärast seda, kui 2023. aastal maksti rahastamisvahendi „Makromajanduslik finantsabi+“ raames välja 18 miljardit eurot, käivitas EL 50 miljardi euro suuruse Ukraina rahastu, mis on raamistik stabiilse ja prognoositava rahastamise tagamiseks kuni 2027. aasta lõpuni, tuginedes edusammudele seoses kokkulepitud laiapõhjalise reformikavaga, mis on kavandatud nii, et see oleks kooskõlas IMFi programmiga ja täiendaks seda. Need poliitikameetmed on hoolikalt integreeritud rahvusvahelistesse jõupingutustesse, mille eesmärk on kiirendada taastumist ja Ukraina ELiga ühinemist ning parandada pikaajalisi kasvuväljavaateid, sealhulgas toetades suutlikkuse suurendamist. EL on 2024. aastal rahastu raames seni välja maksnud 12,2 miljardit eurot ning üks täiendav väljamakse on kavandatud käesoleva aasta lõpupoole, eeldusel et poliitilised tingimused on täidetud. Rõhutame, et tähtis on jätkata rahvusvaheliste partnerite vahel koormuse jagamist ja ühiseid jõupingutusi, mis on väga olulised Ukraina majandusliku stabiilsuse säilitamiseks.

4. Kooskõlas Euroopa Ülemkogu 27. juuni 2024. aasta järeldustega ja otsese vastusena 15. juunil Apuulias toimunud G7 tippkohtumise kommünikeele teeb EL tööd komisjoni ettepanekuga, et luua G7 algatuse „Erakorralise tulu kiirendamise laenud Ukrainale“ („Extraordinary Revenue Acceleration Loans for Ukraine“) egiidi all Ukraina laenukoostöö mehhanism, mis hõlmab kuni 45 miljardi euro ulatuses laene Ukrainale. Kõnealune määruse ettepanek hõlmab ELi omapanust kuni 35 miljardi euro suuruse uue erakorralise makromajandusliku finantsabi laenu vormis, mis tehakse kättesaadavaks 2024. aastal ja mille väljamaksed tehakse ühe või mitme osamaksena kuni 2025. aasta lõpuni. Kui Euroopa Parlament ja ELi nõukogu on paketi vastu võtnud, toetaks see Ukraina täiendavaid kiireloomulisi eelarvevajadusi, mis on ülioluline, et aidata Ukrainal säilitada riigi põhifunktsioonid, tagada makromajanduslik stabiilsus ja taastada elutähtis taristu.
5. Me tunnustame IMFi tihedat koostööd Ukrainaga ja selle jätkuvat toetust. Tervitame laiendatud rahastamisvahendi viienda läbivaatamise hiljutist edukat lõpuleviimist ning tunnustame Ukraina ametiasutusi selle eest, et hoolimata keerulistest tingimustest on programmi osas saavutatud jätkuvalt häid tulemusi. Seni on laiendatud rahastamisvahendist välja makstud ligikaudu 7,6 miljardit USA dollarit, eesmärgiga toetada Ukraina ametiasutusi eelarve-, välis-, hinna- ja finantsstabiilsust toetava poliitika kinnistamisel, edendades samal ajal pikaajalist majanduskasvu sõjajärgse ülesehituse ja Ukraina ELiga ühinemise suunas liikumise kontekstis.

6. EL jätkas makromajandusliku finantsabi andmist maksebilansi kriisi sattunud partnerriikidele, suurendades seeläbi IMFi tegevuse mõju. Praegu on käimas kaks makromajandusliku finantsabiga toetatavat programmi: Moldovaga (kuni 220 miljonit eurot laenudena ja 75 miljonit eurot toetustena) ja Põhja-Makedooniaga (kuni 100 miljonit eurot laenudena), kes mõlemad on teel ELiga ühinemise suunas. Võttes arvesse keerukat geopoliitilist olukorda, esitas komisjon märtsis ja aprillis ettepanekud uute makromajandusliku finantsabi laenude andmise kohta Egiptusele ja Jordaaniale ning ELi nõukogu kiitis aprillis heaks Egiptusega seotud tehingu esimese osa. EL jätkab ka arenguriikide toetamist algatuse „Global Gateway“ kaudu. Lisaks olid EL ja selle liikmesriigid jätkuvalt maailma suurim ametliku arenguabi andja ka 2023. aastal, andes 42 % ülemaailmsest ametlikust arenguabist.

7. Üleilmne majanduskasv oli 2023. aastal oodatust parem. Tulevikuproгноosisid osutavad sellele, et majanduskasv püsib 2024. ja 2025. aastal stabiilsena ning inflatsioon jätkab langust. Kuigi ülemaailmses kaubanduses on oodata mõningast taastumist, on riskid endiselt suured, eelkõige seoses geopoliitiliste šokkidega. Keskpika perioodi kasvuväljavaated on endiselt tagasihoidlikud. ELi majandus 2023. aastal aeglustus, kuid osutus suurtele šokkidele jätkuvalt suhteliselt vastupidavaks ja lõi töökohti, hoolimata Venemaa Ukraina-vastase sõja konkreetsest mõjust ja ülemaailmse kaubanduse nõrgenemisest. ELi SKP kasv peaks 2024. aastal tõusma [1 %ni] ja 2025. aastal järk-järgult veelgi suurenema [1,6 %ni]. Tugev tööturg koos suuremate palkade ja inflatsiooni jätkuva vähenemisega peaks järk-järgult hakkama toetama tarbimise kasvu, samal ajal kui rahastamistingimuste lõdvenemine ja taasterahastu „Next Generation EU“ (NGEU) vahendite jätkuv väljamaksmine peaks toetama investeringuid. Majandusväljavaateid ohustavad endiselt siiski langusriskid, tingituna suuresti geopoliitilistest pingetest põhjustatud ülemaailmse ebakindluse mõjust.

8. ELi majanduse juhtimise muudetud raamistik võeti vastu 2024. aasta aprillis ning see on liikmesriikide järgmiste aastate eelarvepoliitika ja struktuurireformide kavade aluseks. Raamistik võimaldab eelarvepoliitikal tegeleda ebakindlusega. Euroala kui terviku pärssivat eelarvepoliitikat 2025. aastal peetakse asjakohaseks, võttes arvesse makromajanduslikke väljavaateid, vajadust jätkuvalt suurendada riigi rahanduse jätkusuutlikkust ning toetada käimasolevat inflatsioonitempo aeglustumist. Kestliku ja kaasava majanduskasvu ja vastupanuvõime edendamiseks on endiselt oluline jätkata investeeringute ja struktuurireformide säilitamist või suurendamist.
9. EL ja selle liikmesriigid jätkavad NGEU rakendamist. Taaste- ja vastupidavusraha, mis on NGEU keskmes olev rahastamisvahend, millega toetatakse struktuurireforme ja investeeringuid ELis, on kogusummas 650 miljardit eurot¹ seni toetuste ja laenudena välja makstud kokku 265 miljardit eurot. Lisaks on ELil eesmärk hoogustada erainvesteeringuid ELi poliitikaprioriteetidesse programmi „InvestEU“ kaudu, millega soovitakse kaasata üle 372 miljardi euro väärtuses investeeringuid ELi eelarvelise tagatise toel. 2023. aasta lõpu seisuga on heakskiidetud toimingute alusel kasutusele võetud 217 miljardit eurot (üle 60 % eesmärgist).

¹ 648 miljardit eurot 2022. aasta hindades.

10. Samal ajal on rohe- ja digipöörde ning energiajulgeoleku seisukohast vajalikud reformid, millega vähendatakse erainvesteeringutega seotud kitsaskohti. Edasine areng ELi kapitaliturgude liidu tugevdamisel lähiaastatel aitab süvendada Euroopa finantsturge, parandades samal ajal ELi säästude ja rahvusvaheliste investeeringute suunamist meie ühistesse prioriteetidesse, eelkõige rohe- ja digipöördesse. Lisaks nõuab konkurentsivõime probleemide lahendamine selgete prioriteetide seadmist kriitilise tähtsusega tööstusharudele, reforme riiklikul ja ELi tasandil ning avaliku ja erasektori vahendite kaasamist.
11. Kliimaneutraalsele majandusele ülemineku edendamiseks võttis EL vastu Euroopa Komisjoni paketi „Eesmärk 55“ peamised õigusaktid, sealhulgas ELi heitkogustega kauplemise süsteemi tugevdamise, WTO nõuetele vastava süsiniku piirimeetme ja kliimameetmete sotsiaalfondi kohta. Euroopa on samuti otsustanud kindlalt juhtida puhta tehnoloogia revolutsiooni. Sel eesmärgil on nüüd jõustunud nullnetotööstuse määrus, mis on Euroopa rohelise tööstuskava üks põhielemente. EL jätkab edusammude tegemist oma kestliku rahanduse raamistikuga, julgustades samal ajal üleminekuprojektide ja -tehnoloogiate erasektoripoolset rahastamist. EL jätkab tihedat koostööd rahvusvaheliste partneritega, et edendada rohepööret ja tegeleda kliimamuutuste kasvava mõjuga.

IMFi poliitikaga seotud küsimused

12. ELi liikmesriigid toetavad jätkuvalt Rahvusvahelise Raha- ja Finantskomitee võetud kohustust tagada tugev, kvoodipõhine ja piisavate vahenditega IMF, et säilitada selle roll ülemaailmse finantsturvalisuse võrgu keskmes. EL tervitab IMFi kvootide 16. üldise läbivaatamise lõpuleviimist, millega säilitatakse fondi praegune vahendite maht ja tugevdatakse fondi kvoodipõhist olemust. Nüüd on esmatähtis, et IMFi liikmed viiksid lõpule riigisisese menetluse ja annaksid riikliku nõusoleku vastavate kvootide suurendamiseks ja uue laenuvõtmiskorralduse tagasipööramiseks kokkulepitud tähtajaks, st 15. novembriks 2024. Tervitame IMFi direktorite nõukogusse 2024. aasta novembriks 25. direktori koha loomist Sahara-taguse Aafrika jaoks, millega tagatakse piirkondliku esindatuse parem üldine tasakaal direktorite nõukogus. Teeme konstruktiivselt tööd, et töötada 2025. aasta juuniks välja IMFi kvoodiosa ümberkorraldamise võimalikud lähenemisviisid kvootide 17. üldise läbivaatamise raames, nagu sai kokku lepitud Rahvusvahelise Raha- ja Finantskomitee eesistuja 2023. aasta oktoobri avalduses. Praegune süsteem on toiminud hästi ja võimaldab täita ümberkorralduseesmärgid. Tähtis on koormuse õiglane jagamine kõigi oluliste arenenud majandusriikide vahel ja kõige vaesemate liikmete kvoodiosade kaitsmine.

13. ELi liikmesriigid tervitavad IMFi tasude ja lisatasude terviklikku läbivaatamist seoses poliitikaga, mis mõjutab IMFilt laenamise kogukulu. Tunnistame vajadust seda poliitikat mõnevõrra kohandada, pidades silmas ülemaailmsete intressimäärade järsku tõusu ja fondi tulude suurenemist. Samuti võtame teadmiseks töötajate hinnangu, et fondi järgmiste aastate tuluväljavaade on endiselt kindel ning 2024. eelarveaasta lõpuks on saavutatud eesmärk 25 miljardit eriarveldusühikut ennetavaid reserve. Tuletame meelde, et IMFi tasude ja lisatasude poliitika läbivaatamisel tuleb arvesse võtta, et need on lahutamatu osa fondi krediidiriski juhtimise raamistikust, millega nähakse ette tulu tekitamine fondi bilansi kaitseks ning pakutakse hinnapõhiseid stiimuleid mõõdukaks laenuvõtmiseks ja ennetähtaegseks tagasimaksmiseks, aidates säilitada IMFi vahendite ringlust, arvestades samas IMFi laenuandmise üldeesmärke. Sellega seoses rõhutame, kui oluline on hinnata rahastamis- ja laenupoliitikat terviklikult.

14. ELi liikmesriigid lubasid ühiselt eraldada ligikaudu [37] miljardit USA dollarit eriarveldusühikute (või samaväärsete panuste) vabatahtlikuks suunamiseks vastupanuvõime ja kestlikkuse usaldusfondi (RST) ning vaesuse vähendamise ja majanduskasvu usaldusfondi (PRGT) ning olla teerajajaks IMFi usaldusfondidesse vahendite ülekandmisel. Kutsume riike üles kaaluma uusi vabatahtlikke panuseid PRGT ja RST tugevdamiseks ning täitma oma lubadusi, et vahendid oleksid haavatavatele riikidele tegelikult kättesaadavad. ELi liikmesriigid tulevad meelde 13.–14. septembril Budapestis toimunud majandus- ja rahandusministrite mitteametlikku kohtumist, kus ministrid ja IMFi tegevdirektor arutasid uusi rahastamisvõimalusi madala sissetulekuga riikide toetamiseks ning potentsiaalseid võimalusi seada PRGT jätkusuutlikule alusele. EL on PRGT üks peamisi rahastajaid ning toetab hästi toimivat ja autonoomset PRGTd. Selle saavutamiseks on vaja kombineerida nii rahastamise kui ka laenupoliitika ja -tavadega seotud meetmeid, kooskõlas riikide õiguslike piirangutega. PRGT on väga oluline soodustingimustel rahastamise pakkumise eesmärgi saavutamisel, et toetada poliitikameetmeid maksebilansi probleemide lahendamiseks ja reageerida asjakohaselt madala sissetulekuga riikide seonduvatele vajadustele lähiaastatel. Samal ajal peab PRGTst laenude andmine IMFi avalduvate riskide piiramiseks ja nappide olemasolevate vahendite võimalikult tõhusaks kasutamiseks olema ettevaatlik ning selle suhtes tuleb kohaldada piisavaid kaitsemeetmeid.

15. Ülemaailmse võlakoormusega seotud haavatavuse haldamine on endiselt üks peamisi prioriteete. EL tervitab G20 ja Pariisi Klubi võlakäsitluse ühise raamistiku (edaspidi „ühine raamistik“) raames tehtud edusamme ning kutsub üles tegema täiendavaid jõupingutusi prognoositavamaks, õigeaegsemaks, korrapärasemaks ja koordineeritumaks võlgade restruktureerimiseks. Tšaadi, Sambia ja Ghana võlakäsitluse kokkulepped näitavad, et ühine raamistik annab tulemusi, kuid samas tunnistame, et tulevane võlakäsitlus võiks olla kiirem. Samuti tervitame Etioopia jaoks mõeldud nelja-aastast laiendatud laenuvahendit, mis hõlbustab võlausaldajatega võla restruktureerimise üle peetavaid läbirääkimisi ning sai võimalikuks tänu ametlike võlausaldajate komitee antud rahastamistagatistele. Me toetame jõupingutusi, mida tehakse ühise raamistiku alusel käimas olevatest riigipõhistest juhtumitest saadud kogemustest õppimiseks, et töötada välja selged suunised, mis aitaksid laenuvõtjariikidel vastava protsessi läbida. Innustame jätkama võlakäsitluse tulemuslikku mitmepoolset koordineerimist keskmise sissetulekuga riikides ning tervitame kokkulepet Sri Lankaga. Tervitame tööd, mida tehakse üleilmsel riigivõlaümarlaval, mis on oluline platvorm hõlbustamiseks kõigi sidusrühmade ühist arusaamist ülemaailmsetest võlaprobleemidest. Olukordades, kus riigid seisavad silmitsi likviidsussurvega, kuid võlg on endiselt jätkusuutlik, toetame G20, IMFi ja Maailmapanga käimasolevat tööd riikide toetamisel, mis põhineb kolmel sambal: i) struktuurireformid ja riigisiseste vahendite kasutuselevõtmine; ii) väline rahaline toetus, sealhulgas rahvusvahelistelt finantsasutustelt, ning iii) parem koordineerimine kahe- ja mitmepoolsete partnerite vahel, et kaasata erasektori võlausaldajate poolset laenuandmist. Sel eesmärgil toetame riigi tasandil tehtavat tööd rahastamisvoogude koordineerimiseks. Samuti julgustame tegema täiendavaid jõupingutusi võla läbipaistvuse valdkonnas.